

*Inspektorát bezpečnosti práce pro Královéhradecký a Pardubický
kraj se sídlem v Hradci Králové*

ZPRÁVA O ČINNOSTI
za rok 2004

ÚNOR 2005

1. Ú v o d

Inspektorát bezpečnosti práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj se sídlem v Hradci Králové sídlí ve vlastním objektu v Říční ul. č. p. 1195 v Hradci Králové.

Organizační členění IBP

- 8.01 - vedoucí inspektor
- 8.10 - sekretariát vedoucího inspektora a právník
- 8.21 - oddělení koncepcí a informatiky
- 8.22 - oddělení ekonomicko-správní
- 8.30 - odbor dozoru II., sekretariát odboru dozoru II.
- 8.40 - odbor dozoru I., sekretariát odboru dozoru I.

Členění odborných skupin

Odbor dozoru I.

- 8.41 - zpracovatelský průmysl (kovo, textil), doprava, terciální sféra, pracovní podmínky, pracovní prostředí - 5 inspektorů
- 8.42 - zemědělství - 6 inspektorů
- 8.43 - elektrická zařízení - 4 inspektoři

Odbor dozoru II.

- 8.31 - zpracovatelský průmysl (dřevo, chemie), terciální sféra, posuzování dokumentací - 3 inspektoři
- 8.32 - stavebnictví - 4 inspektoři
- 8.33 - zdvihací zařízení - 2 inspektoři
- 3.34 - tlaková a plynová zařízení - 4 inspektoři

Celkem k 31.12.2004

28 inspektorů

Z hlediska vzdělání zaměstnanců jich mělo k 31.12.2004

Vysokoškolské	24
úplně střední odborné	16
střední odborné	3
základní	3

Závazný limit zaměstnanců na rok 2004	48
Roční průměrný přepočtený stav	45

Fyzický stav zaměstnanců k 31.12.2004	46
vedoucí zaměstnanci	5
inspektoři SOD	28
odborní	
a administrativní zaměstnanci	10
POP	3

**Počet provedených výkonů inspektorátem bezpečnosti práce
pro Královéhradecký a Pardubický kraj**

V ý k o n y	2004
Prověrky organizací a podnikajících fyzických osob úkoly ČÚBP	520
Prověrky organizací a podnikajících fyzických osob úkoly IBP plánované	1554
Prověrky organizací a podnikajících fyzických osob úkoly IBP ostatní	253
Šetření příčin smrtelných úrazů	13
Šetření příčin závažných úrazů	40
Šetření příčin hromadných úrazů	-
Šetření příčin ostatních úrazů	-
Šetření příčin provozních nehod (havárií)	-
Šetření příčin poruch technických zařízení	-
Prověrky a šetření – celkem	2380
Návrhy potřebných technických i jiných opatření	11
Stanoviska k projektovým dokumentacím staveb	274
Účast při povolování a kolaudacích staveb	358
Odňatá nebo omezená oprávnění k činnostem na VTZ	-
Odňatá nebo omezená osvědčení k činnostem na VTZ	-
Vyjádření k předpisům k zajištění BP a BTZ	10
Uskutečněná poradenství	492

Počet závad, vyřazených strojů, objektů, činností a osob podle vydaných rozhodnutí inspektorátem bezpečnosti práce pro Královéhradecký a Pardubický kraj

	2004
Závady bez vydaného rozhodnutí (s násobností)	2114
Závady s vydaným rozhodnutím k jejich odstranění (s násobností)	5775
Vyřazené stroje a zařízení z provozu	7
Zakázané užívání výrobních a provozních prostorů	-
Zakázané technologií	-
Zakázané činností	-
Zákazy práce přesčas (kromě mladistvých)	-
Zákazy práce přesčas mladistvých	-
Zákazy noční práce mladistvých	-
Zákazy práce žen při ruční manipulaci a přenášení břemen	-
Zákazy práce mladistvých při ruční manipulaci a přenášení břemen	-
Zákazy ostatních prací ženám a mladistvým	-

**Pokuty uložené inspektorátem bezpečnosti práce pro Královéhradecký
a Pardubický kraj**

P o k u t y	2004
Pokuty organizacím a podnikajícím fyzickým osobám – počet	69
Pokuty organizacím a podnikajícím fyzickým osobám - výše v Kč	1.264 500,-
z toho za zjištěná porušení předpisů při prověrkách – počet	59
z toho za zjištěná porušení předpisů při prověrkách - výše v Kč	889 500,-
z toho za zjištěná porušení předpisů v příčinné souvislosti s pracovním úrazem, havárií, poruchou technického zařízení – počet	10
z toho za zjištěná porušení předpisů v příčinné souvislosti s pracovním úrazem, havárií, poruchou technického zařízení – výše v Kč	395 000,-
Pokuty zaměstnancům organizací a podnikajících fyzických osob počet	5
Pokuty zaměstnancům organizací a podnikajících fyzických osob výše v Kč	40 500,-
Blokové pokuty – počet	20
Blokové pokuty – výše v Kč	13 000,-

Návrhy na přirážky k pojistnému na sociální zabezpečení: ...0...

3. Inspekční činnost

A) Zemědělství

Největší počet závad byl zjištěn na úseku řízení péče o BOZP, např. neúplná analýza rizik, což má za následek nepřijatá účinná opatření k prevenci a minimalizaci rizik při činnostech spojených se sklizní, skladováním a manipulací objemových krmiv. Bylo zjištěno, že některá rizika u strojů a zařízení nebyla posouzena a tím nebyla přijata přiměřená opatření např. riziko zasažení odletujícími částmi od rotačních lišt, rozmetadel mrvy nebo zachycení u svinovačů píce, samosběracích vozů apod. Dále není řešeno riziko pádů z výšky při zakrývání a odkrývání silážní a senážované hmoty a rozebírání skládek objemových krmiv. Rovněž byla opomenuta fyzikální rizika např. opaření při přehřátí motoru, popálení o horké části strojů u sklízečů píce a jiných samohodných strojů.

Dále na úseku řízení bylo zjišťováno, že nebyly vydány pokyny a pracovní postupy k bezpečnému provádění dopravy silničními vozidly v rámci vnitropodnikové dopravy a dále nebyly zpracovány místní provozní řády pro sklady píce a halových seníků.

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- poškozené ochranné kryty kloubových hřídelů u obrabečů a shrnovačů píce, samosběrných vozů
- poškozené ochranné clony u rotačních lišt a mačkačů píce
- volně ukládané nářadí a předměty v kabinách traktorů
- poškozené nerovné roštové podlahy v halových senících
- nezajištěné otvory ve stěnách seníků
- nezajištěné shozy sena a slámy
- chybějící pravidelné prohlídky a revize EZ a ZZ seníkových jeřábů
- poškozené a zkorodované výstupy na jeřábovou dráhu seníkových jeřábů

B) Lesnictví

Obdobně jako v zemědělství je v oblasti řízení BOZP zjišťován vysoký počet závad. Zejména se jedná o neprovedenou nebo neúplnou analýzu rizik a následně nepřijatá opatření k minimalizaci rizik. Dále je zjišťováno, že nejsou v potřebné míře poskytovány informace o rizicích a zvláštěnostech pracovišť externím dodavatelům prací zejména PFO – dřevorubcům, traktoristům a kočím soustředování dříví, kteří tuto činnost provádějí na základě živnostenských listů a zadavatelé nevěnují potřebnou pozornost koordinaci činností jednotlivých subjektů, které se na těžbě, soustředování a manipulaci podílejí. Dále je zjišťováno, že kontrolované subjekty neplní opatření, která přijaly k minimalizaci rizik. Jedná se zejména o nedostatečnou kontrolu provozu odvozních souprav, nedůslednou kontrolu pracovní doby řidičů odvozních souprav a dřevorubců a nevedení dokladů o kontrolách strojů a zařízení.

Na pracovištích bylo zjišťováno, že nejsou používány bezpečné způsoby kácení stromů, dříví na odvozních soupravách je ukládáno vysoko nad úroveň klanic a není bezpečně upevněn a že byly používány řetězové pily s chybějícím ochranným zařízením – zachycovač řetězů.

D) Stavebnictví

Při kontrolní činnosti byly zjištěny stále přetrvávající nedostatky v oblasti řízení péče o BOZP ze strany zaměstnavatelů spočívající v neprovedení vyhledání a vyhodnocení rizik, včetně přijetí opatření k jejich minimalizaci. V mnoha případech, kdy zaměstnavatel provedl vyhledání rizik, je jejich vyhodnocení provedeno pouze formálně a neodpovídá skutečně prováděným pracím a činnostem.

Poměrně často se vyskytují nedostatky při práci více zhotovitelů na jednom staveništi, kdy se jednotliví dodavatelé vzájemně neinformují o rizicích vyplývajících z jejich činnosti a nemají jasně vymezeny vzájemné povinnosti a závazky k zajištění bezpečnosti práce. Při provádění prací ve výškách jsou osobní prostředky proti pádu využívány minimálně. V převážné většině jsou pracovníci zabezpečeni proti pádu kolektivním zajištěním, kde byly zjišťovány nedostatky a závady v provedení a úplnosti těchto konstrukcí.

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- dodavatelé stavebních prací se vzájemně neinformovali o rizicích a neměli předem vyřešeny vzájemné vztahy, závazky a povinnosti v oblasti BOZP při pracích více zhotovitelů na jednom staveništi
- nevypracování technologických (pracovních) postupů pro práce ve výškách
- neúplné doklady o obsahu a rozsahu školení, tzn. chybějící právní předpisy v osnovách školení
- neseznámení zaměstnanců s výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními k jejich minimalizaci
- neúplné doklady o zdravotní způsobilosti pro práce ve výškách
- neprovedení vyhledání a vyhodnocení rizik včetně přijetí opatření pro jejich minimalizaci
- neprovádění pravidelných revizí prozatímních el. rozvodů zařízení stavenišť
- neprovádění pravidelných revizí strojů a el. ručního nářadí
- neprovedení zajištění stavenišť v zastavěných územích (oplocení stavenišť, zajištění a označení vstupů na stavenišť)
- nevyhovující stav vnitrostaveništních komunikací

Ochrana zaměstnanců při údržbě a opravách pozemních komunikací

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- neprovedení vyhledání a vyhodnocení rizik včetně přijetí opatření k jejich minimalizaci
- neprovedení seznámení zaměstnanců s vyhodnocením rizik a s přijatými opatřeními k jejich minimalizaci

- nezpracování vlastních seznamů pro poskytování OOPP a MČDP na základě vyhodnocených rizik
- nestanovení podmínek pro poskytování ochranných nápojů
- nezpracování pracovních postupů pro práce se speciálními stroji (křovinořezy, štěpkovače, frézy na pařezy aj.)

BOZP na pracovištích odborného výcviku ve stavebnictví

- neprovedení seznámení žáků s vyhodnocením rizik a s opatřeními k jejich minimalizaci
- neprovádění pravidelných zdravotních prohlídek žáků k výkonu praktického výcviku žáků
- neoznačené ovládací prvky strojů v dílnách praktického výcviku

E) Bezpečnost skladového provozu – počet kontrolovaných subjektů 39

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- pověřování výkonem práce bez kvalifikačních předpokladů
- neprovádění opakovaného školení řidičů motorových vozíků
- nedostatečná údržba provozovaných motorových vozíků
- nevyhledávání rizik a nepřijímání opatření k jejich odstranění
- neprovádění kontrol údržby a revizí strojů a zařízení
- nestanovení pracovních postupů s ohledem na ochranu proti pádu předmětů a materiálů
- neposkytování OOPP podle vlastního seznamu

F) Bezpečnost práce při výrobě motorových vozidel, dílů a příslušenství – počet kontrolovaných subjektů 22

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- nedostatečná účinnost systému řízení BOZP
- nevedení záznamů o provozu, kontrolách a údržbě výrobního zařízení
- neprovádění pravidelných revizí EZ, ZZ, TZ, PZ v termínech
- neprovádění kontrol vázacích prostředků
- poškozené podlahy pracovišť a nakládacích ramp
- neoznačené komunikace, neoznačené rozvody medií
- nevyhovující uspořádání pracoviště v důsledku uložení materiálu a výrobků
- poškozená vrata, chybějící bezpečnostní značení

- nedodržování místního provozního řádu při manipulaci s materiálem – nesprávné stohování, regály nejsou označeny maximální nosností, nejsou prováděny prohlídky regálů
- chybějící ochranné kryty brusek , kryty nejsou zajištěny proti odejmutí bez použití nástrojů
- práce v nevhodné ergonomické poloze při kompletaci

G) Bezpečnost práce při údržbě dvoustopých motorových vozidel – počet kontrolovaných subjektů 98

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- nevedení provozní dokumentace strojních zařízení
- neseznamování zaměstnanců s riziky a s opatřeními k minimalizaci rizik
- nejsou vyhledávána, vyhodnocena rizika
- neseznamování zaměstnanců s platnými předpisy BOZP
- nezavedení stému řízení BOZP
- neověření zdravotní způsobilosti
- neprovádění kontrol a revizí EZ, TZ, PZ,ZZ
- neprovádění preventivní údržby technických zařízení
- nefunkční systém prevence technických zařízení
- nevyhovující stav nářadí, přípravků u strojů
- nevyhovující skladování a označení obalů nebezpečných látek
- neseznámení zaměstnanců s vlastnostmi a účinky nebezpečných látek
- nestanovení bezpečných pracovních postupů při opravách a údržbě vozidel
- nevyhovující technický stav zvedáků, vázacích prostředků
- nezajištění vozidel při opravě

H) Bezpečnost práce při výrobě plastů – počet kontrolovaných subjektů26

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- nejsou vyhledávána a vyhodnocena rizika
- nevedení provozní dokumentace
- nevypracované místní provozní předpisy pro sklad
- neprovádění preventivní údržby
- neprovádění pravidelných kontrol technického stavu TZ
- neprovádění pravidelných revizí
- nefunkčnost ochranných a blokovacích prvků na strojních zařízeních
- nevyhovující stav provozních budov
- nevyhovující stav komunikací
- nevyhovující uspořádání pracovišť a skladování polotovarů ve výrobě

- nevyhovující manipulace s materiálem
- neseznámení obsluhy s bezpečnou obsluhou strojů, s technologickými postupy

CH) Bezpečnost práce v malých a středních firmách výrobního charakteru – počet kontrolovaných subjektů 212

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- nevyhledání a nevyhodnocení rizik
- neseznámení zaměstnanců s riziky práce
- neseznámení zaměstnanců s předpisy BOZP
- nedostatky ve vedení provozní dokumentace – chybějící návody k obsluze a údržbě strojů, nevedení záznamníků tvářecích strojů a záznamů o zkouškách a kontrolách příslušenství tlakových nádob
- neprovádění preventivní údržby a pravidelných kontrol technického stavu zařízení, zejména u manipulačních vozíků, tvářecích strojů
- chybějící revize elektrického zařízení dřevoobráběcích, kovoobráběcích a tvářecích strojů, přístrojů, zařízení a budov
- chybějící revize tlakových a plynových zařízení
- nefunkční systém prevence technických zařízení
- nevyhovující komunikace (neoznačené a nerovné povrchy zastavěné materiálem a výrobky)
- nevhodné prostorové uspořádání pracovišť
- neoznačené nosnosti regálů, přetěžování regálů
- nevyznačené skladovací plochy

I) Prověрка dřevařských podniků (pilařských provozů), zabývajících se prvotním zpracováním dříví – počet kontrolovaných subjektů 36

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- nevyhledávání a nevyhodnocování rizik
- nepřijímání opatření k odstranění rizik, případně k omezení jejich negativního působení
- nevedení předepsané dokumentace k používaným technickým zařízením
- provozování technických zařízení neodpovídajících požadavkům předpisů, které se na ně vztahují
- nezajištění provádění údržby, kontrol a revizí používaných strojů, zařízení a nářadí
- nestanovení pracovních postupů tak, aby byly dodrženy zásady bezpečného chování na pracovišti
- nestanovení postupů v místním provozním bezpečnostním předpise pro práce a provoz mechanismů používaných pro přesun dřevní hmoty ve skladu včetně dopravních

prostředků přivázejících do skladu dřevní hmotu a odvázejících hotové sortimenty s ohledem na zajištění bezpečnosti zaměstnanců a dalších osob pohybujících se ve skladu

- nevyhovující stav komunikací (včetně komunikací pro pěší), přechodů transportérů, nakládacích a vykládacích ramp
- nerovnost podlah v provozních budovách

J) Bezpečnost práce při výrobě strojů a zařízení – počet kontrolovaných subjektů 110

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- nepřijímání opatření proti opakování vzniku pracovních úrazů
- nevyšetřování příčin vzniku pracovních úrazů
- neprovádění revizí, kontrol a údržby strojů a zařízení
- nevyhledávání rizik a nepřijímání opatření k jejich odstranění
- nevytváření podmínek pro bezpečné pracovní prostředí a nepřijímání opatření k prevenci rizik
- neseznamování zaměstnanců s právními a ostatními předpisy k zajištění BOZP
- nezajišťování informací a pokynů o BOZP, zejména neseznámení s riziky

3.2 Výsledky dozorčí činnosti v oblasti VTZ

Zdvihací zařízení

Bezpečnost provozu pohyblivých plošin

Dozor byl zaměřen na plošiny pro občany se sníženou pohyblivostí a na pracovní plošiny. Zjišťované nedostatky byly v oblasti nedostatečné dokumentace pro provoz zařízení, dále při zajištění obsluh zařízení osobami s příslušnou kvalifikací a při provádění revizí a zkoušek..

Při provozu pracovních plošin se vyskytovaly závady týkající se vyhledávání, vyhodnocení a minimalizace rizik. Nejvíce těchto nedostatků se týkalo pronájmu plošin jiným organizacím a podnikajícím fyzickým osobám. Většinou se jednalo o pronájem plošiny, kterou obsluhoval pracovník majitele plošiny ale v koši pracoval pracovník pronajímatele. Dalším problémem, vyskytujícím se ve větší míře byla prokazatelnost školení.

V současné době chybí předpis, který by stanovil zakázané manipulace (jak požadovala dříve platná ČSN 27 5004), povinnosti obsluhy atd. Provozovatelům plošin nezbyvá než

vypracovat vlastní směrnici či podobný dokument, který by obsahoval popis činnosti pro obsluhu.

Provoz mostových jeřábů

Při kontrolách bylo zjištěno nejvíce nedostatků v oblasti vyhodnocení rizik a s tím spojeného vypracování funkčního systému bezpečnosti práce podle kterého se řídí celý provoz mostových jeřábů. Další skupina závad se týkala vázacích prostředků, které jsou nedílnou součástí zvedacího zařízení (neprovádění pravidelných kontrol) a dokumentace (chybějící nebo neúplné).

Častou závadou u mostových jeřábů byla neprokazatelnost kontrol ocelových konstrukcí včetně jejich měření a to zejména u zemědělských podniků a u subjektů s agresivním prostředím.

Elektrická zařízení

Bezpečnost elektrických zařízení v zemědělských objektech

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- nezajištění předepsaných revizí a kontrol elektrických zařízení
- nezajištění periodických revizí el. zařízení objektů a pracovních strojů
- nedostatky u el. spotřebičů (infrazářiče bez signalizace zapnutého stavu, poškozené přívody vodiče spotřebičů)
- poškozené přívodní kabely a kryty ručního náradí a spotřebičů
- přístupné živé části el. zařízení
- poškozené doplňující pospojování v mokrých prostorech

Bezpečnost provozu veřejných koupališť a kempů

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- nevedení předepsané provozní dokumentace
- nezajištění bezpečného stavu technických zařízení preventivní údržbou, pravidelnými kontrolami a revizemi
- porušené krytí el. zařízení ve vztahu k vnějším vlivům
- přístupné živé části elektrických zařízení

Kontrola elektrických zařízení zhotovených firmami s oprávněním dle vyhlášky č. 20/1979 Sb.

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- nedostatečná nebo dle skutečného stavu neupravená technická dokumentace montovaného zařízení
- neprovádění el. instalace v souladu s ČSN (el. zařízení nechráněno proti škodlivému působení prostředí, nepřehledné uložení kabelů a jejich označení)

Nejzávažnější závady byly zjištěny v oblasti ochrany el. zařízení proti škodlivému působení prostředí a ochrany osob před úrazem elektrickým proudem při dotyku s živými i neživými částmi elektrických zařízení.

Tlaková zařízení

Bezpečnost provozu zásobníkových ohřivačů užitkové vody

Bezpečnost práce při provozu kotelen na pevná a kapalná paliva

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- neoznačení potrubí dle protékajícího média
- nevyhodnocování rizik spojených s obsluhou, údržbou a provozem ohřivačů vody
- neúplné provozní řady kotelen
- neudržování řádného technického stavu koteln, kotle a výměňkové stanice
- neplnění podmínek odborné způsobilosti obsluh

Plynová zařízení

Bezpečnost provozu plynovodů a spotřebičů v budovách

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- nevyhledávání rizik možného ohrožení bezpečnosti případně zdraví zaměstnanců
- neprovedení systému řízení práce ze strany odpovědných pracovníků
- nedoložená odborná způsobilost obsluh plynových zařízení

- neprovádění kontrol těsnosti u rozebíratelných spojů rozvodů plynu
- nedodržování termínů pravidelných kontrol
- neovladatelnost uzávěrů před spotřebiči a ve skříních regulace a měření
- nevhodné řešení větrání k zajištění dokonalého spalování
- nezajištění ochrany plynovodů

Bezpečnost provozu plnění a čerpacích stanic zkapalněných uhlovodíkových plynů

Nejčastější a nejzávažnější závady:

- nevěnování dostatečné pozornosti systematicky prováděné údržbě
- neposkytování OOPP dle vlastního seznamu na základě vyhodnocení rizik a podmínek práce
- nevyhledání a nevyhodnocení rizik možného ohrožení
- nevedení evidence všech pracovních úrazů
- nezpracování místního provozního řádu pro provoz čerpacích stanic

3.3 Pracovní podmínky

Kontrola pracovních podmínek byla součástí většiny úkolů v roce 2004. Dozor byl zaměřen zejména na subjekty, kde nebyla dosud provedena prověrka a na menší organizace a podnikající fyzické osoby.

Přínosem uvedeného úkolu bylo zjištění, že úroveň dodržování stanovených pracovních podmínek je v přímé souvislosti s velikostí dozorovaného subjektu, počtem zaměstnanců a s organizační strukturou dozorovaného subjektu. Nejhorší situace v dodržování stanovených pracovních podmínek je u podnikajících fyzických osob, které „zaměstnávají“ zpravidla také další podnikající fyzické osoby na nejrůznější formy smluv a dohod, které jim umožňuje zákoník práce a obchodní zákoník, a to ve většině případů pouze na základě ústní dohody. Tato situace umožňuje nedodržovat ustanovení zákoníku práce, upravující pracovní podmínky, protože zákoník práce se na uvedené vztahy nevztahuje, nebo se vztahuje pouze „přiměřeně“. Tyto, podle zákona legální vztahy nemohou být regulovány žádným předpisem a nepříznivě ovlivňují nejen dodržování požadavků k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci, ale také pracovní úrazovost.

Obdobná situace je u malých organizací (do 20-ti zaměstnanců), kde každý odpovídá za všechno a za oblast pracovních podmínek nezodpovídá zpravidla nikdo. Uvedené oblasti je věnována pozornost až v době ohlášené kontroly ze strany IBP, v horších případech při šetření pracovního úrazu, kdy zpravidla externí bezpečnostní technik v průběhu několik hodin dodá novou, nebo „opráší“ stávající dokumentaci pro řízení BOZP. Na druhé straně, u větších organizací, které mají trvalou smlouvu s externím bezpečnostním technikem, resp. mají vlastního bezpečnostního technika, je úroveň péče o řízení BOZP, včetně dodržování stanovených pracovních podmínek na požadované úrovni.

Zjištěné nedostatky v oblasti pracovních podmínek:

- neinformování zaměstnanců o stanovení týdenní pracovní doby a rozvržení pracovní doby
- nezajištění zaměstnancům, kteří pracují v noci vyšetření lékařem před zařazením na noční práci, nebo pravidelně podle potřeby
- neprokázání souhlasu zaměstnanců s výkonem práce přesčas nad 8 hodin v jednotlivých týdnech a 150 hodin v kalendářním roce
- nestanovení začátku a konce pracovní doby, rovněž v rámci pružné pracovní doby
- neposkytování přestávek na jídlo a oddech v trvání nejméně 30 minut
- nevedení evidence pracovní doby, zejména práce přesčas, práce v noci a ve dnech pracovního klidu
- nerozvržení pracovní doby tak, aby zaměstnanec měl mezi koncem jedné a začátkem následující směny nepřetržitý odpočinek alespoň 12 hodin
- nedodržování celkového rozsahu práce přesčas ve sledovaném a hodnoceném období
- nevypracování písemného rozvrhu týdenní pracovní doby při nerovnoměrně rozvržené pracovní době
- nevybavení pracovišť, kde se pracuje v noci prostředky pro poskytnutí první pomoci
- překročení délky směny u nerovnoměrně rozložené pracovní doby

3.4 Osobní ochranné pracovní prostředky

Tak jako pracovní podmínky, byla i oblast osobních ochranných pomůcek součástí většiny kontrol a i zaměření dozoru bylo totožné.

Při kontrole poskytování osobních ochranných pracovních prostředků a mycích čistících a desinfekčních prostředků lze stejně jako u dodržování pracovních podmínek konstatovat, že úroveň jejich poskytování je v přímé souvislosti s velikostí dozorovaného subjektu, počtem zaměstnanců a s organizační strukturou dozorovaného subjektu. Nejhorší situace je u podnikajících fyzických osob, které „zaměstnávají“ zpravidla také další podnikající fyzické osoby na nejrůznější formy smluv a dohod, které jim umožňuje zákoník práce a obchodní zákoník, a to ve většině případů pouze na základě ústní dohody. Tato situace umožňuje porušování předpisů stanovících poskytování a používání osobních ochranných pracovních prostředků, protože zákoník práce se na uvedené vztahy nevztahuje, nebo se vztahuje pouze „přiměřeně“. Tyto, podle zákona legální vztahy nepříznivě ovlivňují nejenom dodržování požadavků k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci, ale také pracovní úrazovost. Obdobná situace je u malých organizací (do 20-ti zaměstnanců). Na druhé straně, u větších organizací, které mají trvalou smlouvu s externím bezpečnostním technikem, resp. mají vlastní bezpečnostní techniku, je úroveň péče o řízení BOZP, včetně poskytování osobních ochranných pracovních prostředků na požadované úrovni.

Zjištěné nedostatky v oblasti pracovních podmínek

- neinformování zaměstnanců o tom, do jaké kategorie byla jimi vykonávaná práce zařazena

- nevypracování seznamu pro poskytování OOPP na základě zhodnocení rizik
- neposkytování OOPP dle seznamu
- neposkytování OOPP, které by splňovaly technické požadavky a chránily zaměstnance před riziky
- neudržování OOPP v použitelném stavu, neprovádění kontrol používání
- nestanovení způsobu, podmínek a doby používání OOPP na základě četnosti a závažnosti rizik
- neseznámení zaměstnanců s používáním OOPP

4. Ostatní dozorčí činnost

4.1 Projektová dokumentace staveb

V roce 2004 bylo Inspektorátu bezpečnosti práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj předloženo 538 projektových dokumentací k posouzení. Podle nových zásad stanovených ČÚBP (s platností k 1.3.2004) náš inspektorát dal své vyjádření k 274 projektům. Vyjádřeno v procentech, posoudili jsme 51% předložených dokumentací, zatímco v předchozích letech jsme posuzovali 85 – 95% podaných dokumentací.

Nejčastější závady projektových dokumentací:

- projekt neobsahuje údaje o navrhované technologii a výkres půdorysného rozmístění strojů
- projekty skladů neobsahují kompletní údaje o skladovaných látkách a způsobu skladování
- v projektu chybí, anebo má pouze nedostatečně vypracovanou kapitolu hovořící o způsobu zajištění bezpečnosti práce pro výstavbu i budoucí provoz
- v projektu „elektro“ je častou závadou, že není vypracován Protokol o stanovení vnějších vlivů z hlediska elektrických zařízení
- projektanti plynu neuvádějí správné hodnoty zkušebních tlaků v potrubích a nestanovují povinnost zpracovat revizní knihy
- v projektech chybí některé části, které projektant nevypracoval z časových důvodů či neznalosti
- projektanti navrhují špatně dimenzovaná schodiště

4.2 Povolování a kolaudace staveb

V roce 2004 došlo k dalšímu snížení účastí na kolaudačních řízeních (2003 – 495, 2004 – 358). Stále platí zásada výběru z pohledu potencionálního rizika vzniku pracovního úrazu a závažnosti dané akce.

Nejčastěji zjišťované nedostatky.

- provádění el. instalace v rozporu s platnými předpisy
- nepřipravenost akce k termínu kolaudace
- neoznámení ukončení montáže v souladu s vyhl. č. 20/1979 Sb. v platném znění
- neopravená realizace projektové dokumentace
- neprovádění konečné úpravy povrchu podlah kotelen
- nedokončené provozní řády kotelen
- nerovné podlahy u nástupištích výtahů
- chybějící revize elektro a plynoinstalací
- chybějící nebo nedostatečná zábradlí či zábrany proti pádům z výšky
- neodstranění závad z výchozích zpráv elektrických a plynových zařízení
- nezajištění pravidelných kontrol a čištění kouřovodů a komínů od spotřebičů
- nevhodné řešení větrání k zajištění dokonalého spalování

4.3 Vyšetřování příčin - pracovních úrazů

Pracovní úrazovost v roce 2004 - porovnání s rokem 2003

<u>Smrtelné úrazy:</u>	2004	2003
Hlášeno:	26	17
Šetřeno:	13	12
Nešetřeno:	10	5
Zrušeno jako PÚ:	3	-
<u>Šetřeno dle odborů:</u>		
8.31	3	2
8.32	5	4
8.33	-	1
8.41	3	2
8.42	2	3
<u>Šetřeno dle okresů:</u>		
Hradec Králové	6	2
Chrudim	1	1
Pardubice	1	1
Svitavy	1	2
Trutnov	2	3
Ústí nad Orlicí	2	3

<u>Šetřeno dle okresů:</u>	Hradec Králové	11	4
	Jičín	-	2
	Chrudim	-	2
	Náchod	3	3
	Pardubice	5	10
	Rychnov nad Kněžnou	6	6
	Svitavy	5	5
	Trutnov	7	3
	Ústí nad Orlicí	3	4

Zdroje úrazů:

102 - Motorové silniční dopravní prostředky	2	-
105 - Motorové dopravní prostředky vnitropodnikové	2	2
107 - Nemotorové dopr. prostředky vnitropodnikové	-	1
208 - Jeřáby	-	1
210 - Dopravníky	1	1
315 - Pily na dřevo	1	4
317 - Fréz., žláb. drážkovací stroje	1	-
320 - Lisy, kladiva, buchary	-	2
327 - Lisy - ne kov a dřevo	2	-
334 - Stavební stroje	1	-
336 - Stroje gum., plynár., chemické	-	1
339 - Stroje textilní	-	3
340 - Stroje potravinářské	1	1
341 - Stroje zemědělské	-	2
444 - Vnitropodniková pracoviště, pády osob	-	1
445 - Schody, žebříky, pády osob	1	-
446 - Zvýšená pracoviště, pády osob	7	7
447 - Jámy, prohlubně, otvory	1	2
548 - Zemina, kámen, pády	6	3
549 - Ostatní materiál, pády	1	-
550 - Úrazy břemeny	5	3
551 - Materiál, předměty, působení ostr. hranami	1	-
656 - Pomocné strojní nářadí	1	-
762 - Látky žíravé a leptavé	-	3
763 - Látky tekuté a plynné	1	-
765 - Látky hořlavé, vznětlivé	-	1
969 - Elektřina vysokého napětí	-	1
970 - Elektřina středního a nízkého napětí	1	-
1071 - Zvířata	2	-
1072 - Zranění druhou osobou	1	-
1175 - Jiné zdroje	1	-

Příčiny úrazů:

0 - Nezjištěno	2	-
1 - Vadný stav zdroje úrazu	2	2
2 - Chybějící ochranná zařízení	4	1
3 - Chybějící, nevhodné OOPP	-	1
4 - Nepříznivý stav pracoviště	-	3
6 - Nesprávná organizace práce	7	6
7 - Neobeznámenost s podmínkami bezp. práce	1	-
8 - Používání nebezpečných postupů	9	12
9 - Nepoužívání bezpečnostních zařízení	2	1
10 - Nepoužívání OOPP	2	-
11 - Ohrožení jinými osobami	3	3
12 - Nedostatky osobních předpokladů	3	6
13 - Ohrožení zvířaty	1	1
14 - Nezjištěné příčiny, riziko práce	4	3

4.5 Šetření stížností, oznámení a podnětů

V roce 2004 na IBP pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj se sídlem v Hradci Králové došlo 39 podání.

Z r. 2003 bylo převedeno 1 podání.

K 31.12.2004 bylo vyřízeno přímým šetřením 27 podání	- 13 stížností
	- 13 podnětů
	- 1 oznámení
Nebylo hodnoceno 9 podání	- 1 postoupeno
	- 8 odloženo

Do r. 2005 byly převedeny 4 podání.

Z věcného hlediska se podání především týkala oblasti:

- *pracovních podmínek*
- *pracovních úrazů*
- *strojů a technických zařízení*
- *stavebnictví*

V roce 2004 bylo přijato 1 podání na činnost IBP 8.00 – stížnost na postup inspektorátu při kolaudačním řízení - konkrétně na neodbornost inspektora při kolaudačním řízení a jeho podjaté chování k firmě Elektromosev spol. s r.o. Hradec Králové. Ve stížnosti jsou dále rozporovány závady, které inspektor uvedl při kolaudaci - organizace se domnívá, že závady uvedené ve vyjádření inspektora nejsou závadami, které by ohrožovaly život a zdraví osob a bezpečnost technických zařízení. Šetřením stížnosti bylo zjištěno, že inspektor postupoval

při kolaudačním řízení dle platných předpisů k zajištění bezpečnosti práce a vytkl závady skutečně zjištěné při kolaudačním řízení, které uvedl do „Požadavků k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení uplatněné při kolaudačním řízení“. Stěžovateli byla zaslána písemná odpověď s odůvodněním a vysvětlením postupu inspektora a objasněním pravomocí IBP. Tato stížnost byla hodnocena jako neoprávněná.

Výsledky šetření

Ve sledovaném období bylo provedeno šetření celkem v 27 případech:

a) organizace	20
b) PFO	6
c) soukr. osoba	1

Dozor podle § 4a) zákona o SOD byl proveden:

a) organizace	18
b) PFO	5

Oprávněnost podání:

	<i>oprávněné</i>	<i>- částečně</i>	<i>- neoprávněné</i>
a) organizace	8	7	6
b) PFO	1	4	1

Vydaná rozhodnutí:

	<i>na odstranění závad</i>	<i>- zákaz užívání</i>	<i>- zákaz činnosti</i>
a) organizace	15	1	0
b) PFO	1	0	0

Kontroly plnění opatření

V roce 2004 bylo provedeno 19 následných kontrol plnění uložených opatření. Ve všech případech byly nedostatky uvedené v rozhodnutích odstraněny.

V průběhu roku 2004 bylo v souvislosti se šetřením došlých podání uděleno

- 8 pokut organizacím ve správním řízení v celkové výši 130 000,- Kč
- 1 bloková pokuta ve výši 500,- Kč

Při dozorech na základě stížností bylo zjištěno i porušování jiných bezpečnostních předpisů, které nebyly předmětem stížností. Provedení dozoru bylo přínosem ke zvýšení BOZP a vedlo k odstranění závažných nedostatků.

Z hodnocených podání se ve 12 případech jednalo o podání ve veřejném zájmu a v 15 případech převažoval zájem osobní.

Další informace z vyřizování podání jsou uvedeny ve zprávě o hlavních poznatcích z vyřizování stížností, oznámení, podnětů občanů za rok 2004.

5. Poradenská, výchovná a vzdělávací činnost

5.1 Poradenská činnost

Poradenství je prováděno v průběhu konzultačních dnů na inspektorátu, odloučeném pracovišti v Chrudimi i při kontrolách subjektů. Počet poradenství se oproti roku 2003 zvýšil (z 406 na 492).

Nejčastější témata poskytovaných konzultací

- OOPP pro práci s žiravinami
- ukládání hořlavých kapalin na pracovištích
- manipulace s materiálem
- hodnocení rizik
- bezpečnostní školení zaměstnanců
- umístování strojů
- komunikace na pracovištích
- povinnosti zaměstnavatelů
- zavedení systému bezpečnosti práce
- provoz plošin pro osoby se sníženou pohyblivostí
- školení obsluh zvedacích plošin
- přesčasová práce
- rozvržení pracovní doby
- evidence a registrace pracovních úrazů
- zpracování směrnic a pracovních postupů k zajištění BP při chovu zvířat, těžbě dříví a prací s ní spojených

5.2 Výchovná a vzdělávací činnost

5.2.1 Pro vlastní zaměstnance

Zaměstnanci IBP se v roce 2004 zúčastnili školení pořádaných IVBP Brno, ČÚBP Praha, jazykových kurzů německého a anglického jazyka na inspektorátu, kurzů výpočetní techniky, výstav zaměřených na el. zařízení, semináře „Tlak 2004“ pořádaného ATZ. Několik pracovníků aktivně působilo v kampani stavebnictví „ Pracujeme bezpečně“, která byla zaměřena na práci ve výškách. V rámci tohoto projektu byla uskutečněna i studijní cesta do Dánska. Pracovníci odboru dozoru byli i členy týmu, který připravoval kampaň ve stavebnictví pro rok 2005 organizovanou skupinou SLIC.

V rámci inspektorátu na pravidelných poradách odborů se inspektoři jednotlivých odborných skupin vzájemně informují o získaných poznatcích při aplikaci nových předpisů, zkušenostech z dozorčí činnosti, služebních cest, školení i vyšetřování vážných a smrtelných pracovních úrazů. Tato forma vzdělávání je velmi efektivní a přínosná.

5.2.2 V rámci regionu

- školení vedoucích zaměstnanců v zemědělství ve spolupráci s agrárními komorami
- účast na poradenském dnu pořádaném ROVS
- přednášky na téma bezpečný podnik, nebezpečné látky, řízení a vyhodnocování rizik
- školení vedoucích zaměstnanců z problematiky dřevoobrábění, kovoobrábění a stavební činnosti se zaměřením na prevenci rizik, pracovní podmínky a předcházení pracovním úrazům a právní podpory k zajištění BOZP
- školení pro THP pracovníky organizace VCES Solnice a ABK Pardubice
- lektorská činnost pro asociaci revizních techniků ČR a pro regionální organizaci asociace
- účast na školeních a seminářích pracovníků, podílejících se na bezpečném provozu tlakových zařízení pro ATZ Praha, ROVS Rožnov a Eminent Hradec Králové
- lektorská činnost při školení pracovníků z vyhlášky č. 50/1978 Sb. a 324/1990 Sb.
- osvětová a preventivní činnost zaměřená na seznamování studentů středních a vysokých škol s příčinami vzniku pracovních úrazů
- zajišťování „Evropského týdne BOZP – programu správná praxe“
- provádění vlastními silami 3x seminář v souladu s kampaněmi
- účast na „kulatém stole“ – rozhlasová stanice Hradec Králové
- příspěvky do regionálního vysílání TV Prima - 1x kampaň ve stavebnictví +2x úrazy

5.3 Publikační činnost

- příspěvky na internetové stránky www.elektrika.cz
- osvětové články do regionálních periodik s tematikou vzniku závažných pracovních úrazů na elektrických zařízeních a problematikou BOZP
- příspěvek s tematikou ponaučení pracovnice ČIŽP při provádění kontroly identifikačního čipu u Iva pro Bozp.info
- článek s tematikou hodnocení rizik pro textilní průmysl pro Verlag Dashofer
- příspěvky do Hradeckých novin a do MF Dnes (kampaně, úrazovost)

6. Ochrana veřejnosti

Dozor v této oblasti byl prováděn v rámci prověrek bezpečnosti práce při správě nemovitostí nebo zlepšení kvality v oblasti prevence rizik, zejména údržby, stanovených kontrol a revizí technických zařízení bytového fondu (např. výtahů, tlakových nádob, rozvodů el. a plynových zařízení) se odrazilo ve zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví veřejnosti. V průběhu roku byl řešen i podnět, týkající se porušování bezpečnostních předpisů fyzickou osobou, jež mělo za následek ohrožení veřejnosti.

7. Spolupráce s orgány a organizacemi

Spolupráce v loňském roce pokračovala na základě dříve uzavřených a dohodnutých smluv a jednání s jednotlivými partnery v regionu – s ČOI, OBI, Českou inspekcí životního prostředí, Horskou službou, Odborovým svazem ve stavebnictví a energetiky, Policií ČR (při šetření nehodových událostí), Úřady práce (informace týkající se problematiky zaměstnanosti, zaměstnávání cizinců, zjištění z kontrolní činnosti), Stavebními úřady (dokumentace staveb, kolaudační řízení), Živnostenskými úřady (ověřování oprávnění k činnostem), ITI Praha, pobočka Hradec Králové (setkání odborných skupin), odbory životního prostředí (kolaudační řízení). Prohloubena byla spolupráce s Hasičským záchranným sborem Královéhradeckého kraje. V roce 2004 nedošlo k přezkoumání závazných pokynů vydaných odbory.

Závěr

Z výsledků dozorčí činnosti za rok 2004 vyplývá, že došlo ke zvýšení počtu prověrek ČÚBP (463 – 520) a snížení u úkolů IBP (1791 – 1554). Rozdíly jsou způsobeny důsledným plněním pokynů vedení IBP v průběhu roku. Šetření závažných a smrtelných úrazů zůstalo na stejné úrovni předcházejícího roku. Podstatně nižší počet návrhů technických a jiných opatření je dán skutečností, že to, co bylo v minulých letech řešeno návrhem, bylo v roce 2004 vyjádřeno závadou s porušeným předpisem. Dalším důvodem je změna Metodiky v průběhu minulého roku v tom smyslu, že návrh opatření se dle nové Metodiky uplatňuje jinou formou. Nižší počet stanovisek k projektovým dokumentacím a účasti na kolaudacích je dán důsledným plněním zásad ČÚBP týkající se této oblasti, důsledným výběrem účastí, ale také důležitostí a možným rizikem dokončených staveb a snížením počtu dokončených staveb. Ke zvýšení počtu došlo v oblasti uskutečněných poradenství, což je do značné míry závislé na potřebě veřejnosti získat informace k problematice BOZP.

V roce 2004 došlo ke zvýšení jak počtu tak i výše sankcí. Většina pokut byla uložena z prověřkové činnosti oproti sankcím za nehodové události, což je opačný trend v porovnání s minulými roky. Ke zvýšení počtu došlo v oblasti uskutečněných poradenství, což je do značné míry závislé na potřebě veřejnosti získat informace k problematice BOZP.